biBUła

Biuletyn Informacyjny BUŁ

nr 5 nr 5/2010 (42)

"Dobra książka to rodzaj alkoholu - lsz idzie do głowy."
Magdalena Samozwaniec

W Y D A R Z E N I A

Wdrożenie udostępniania w Bibliotece Geograficznej

Wzrasta liczba bibliotek zakładowych Uniwersytetu Łódzkiego tworzących wraz z BUŁ wspólną bazę biblioteczną. W 2010 roku dołączyły do tego grona: Biblioteka Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politologicznych, Biblioteka Instytutu Ruszczycki i Biblioteka Katedry Bibliekoznawstwa i Informacji Naukowej. Dotychczas elektroniczne zamawianie i wypożyczanie książek możliwe było jednak tylko w BUŁ i Bibliotece Wydziału Nauk o Wychowaniu, w której wdrożenie nowej funkcjonalności nastąpiło w roku ubiegłym. Od nowego roku akademickiego taką możliwość będą mieli również studenci i pracownicy Wydziału Nauk Geograficznych UŁ. W okresie, kiedy BUŁ jest nieczynna dla czytelników i katalog komputerowy był niedostępny, trwały intensywne prace nad dostosowaniem systemu bibliotecznego do nowych wymagań, związanych z wdrożeniem elektronicznej rejestracji wypożyczeń i zamawiania zbiorów w Bibliotece Geograficznej, mieszczącej się przy ulicy Kopcińskiego 31. Dzięki temu pracownicy i studenci Wydziału Nauk Geograficznych UŁ w nowym roku akademickim będą mogli składać zamówienia na książki drogą elektroniczną, podobnie jak dotychczas na zbiory BUŁ. Będą również otrzymywali pocztą elektroniczną przypomnienia o terminie zwrotu książek, wypożyczonych zarówno z Biblioteki UŁ, jak i z Biblioteki Geograficznej. Mamy nadzieję, że nowa inicjatywa zostanie przyjęta z zadowoleniem.

(MA)

I N F O R M A C J E

Kwartalnik NUKAT

Wraz z zespołem Centrum NUKAT zapraszamy wszystkich zainteresowanych do lektury drugiego numeru kwartalnika "Tytuł Ujednolicony". Znalazł się w nim artykuł o pracach nad nowymi zasadami katalogowania, które mają zastąpić dotychczas stosowane Anglo-American Cataloging Rules, sprawozdanie z Tygodnia Otwartego NUKAT w dniach 10-14 maja 2010 r., refleksje nad zaskakującymi efektami poszukiwań w katalogu centralnym i bardzo ciekawy felieton na temat koncepcji unuchomienia systemu umożliwiającego jednoznaczną identyfikację osób i instytucji związanych z przemysłem medialnym, który miałby szanse znacznie ułatwić pracę bibliotekarza. NUKAT zaprasza do czynnej współpracy w tworzeniu pisma i czeka na opinie i uwagi.

(MA)

Konkurs na Książkę Audio 2009 Roku

W drugiej edycji konkursu **Książka Audio 2009 Roku** nominowano 40 tytułów, z takich kategorii jak: literatura dla dzieci i młodzieży, kryminał i sensacja, literatura faktu i reportaże, beletrystyka i poradniki oraz graficzne opracowanie publikacji. Wyniki konkursu ogłoszono 13 maja podczas I Warszawskich Targów Książki.
Zwycięzcy wg kategorii:
- Kategoria **"dla dzieci i młodzieży"** - *"Nosorożce w dorożce i inne wiersze"* Ludwika Jerzego Kerna, w oprac. muzycz. M. Mulawy, w interpretacji K. Kowalewskiego i A. Suchory (Wydawnictwo Akademia Rozwoju Wyobraźni BUKA).
- Kategoria **"kryminał i sensacja"** - *"Komórka"* Stephena Kinga, w interpretacji Z. Zapasiewicza (Albatros A. Kurykowicz)
- Kategoria **"literatura faktu i reportaże"** - *"Stuhrowie. Historia rodzinna"* Jerzego Stuhra, w interpretacji J., M., M. Stuhrów (Wydawnictwo Literackie)
- Kategoria **"literatura piękna"** - *"Czytelniczka znakomita"* Alana Bennetta, w interpretacji A. Senica (Wydawnictwo Literackie)
- Kategoria **"poradnik i inne"** - *"Grzeczne dziewczynki stoją w miejscu, a przebojowe kobiety robią karierę"* Kate White, w interpretacji M. Korczyńskiej (Wydawnictwo MT Biznes)
- Kategoria **"oprawa graficzna"** - I miejsce: *"Wronie"* Jacka Dukaja, w oprac. graf. J. Jabłońskiego (Wydawnictwo Literackie); II miejsce: *"Detektyw Pozytywka"* Grzegorza Kasdepke, w oprac. graf. P. Rychela (grafika) i J. Skurskiego (typografia) (Wydawnictwo Audio Liber)

Nowością tegorocznej edycji było oddawanie głosów na audiobooki przez internautów. W tej kategorii zwyciężyły:
I miejsce: *"Detektyw pozytywka"*
II miejsce: *"Seksretne życie Krasnali w Wielkich Kapeluszach"*
III miejsce: *"Serce"*

Oferta książek do słuchania dynamicznie rośnie z roku na rok. Według badającej rynek wydawniczy Biblioteki Analiz, w 2009 roku obroty na rynku książek audio wzrosły o 18,5 proc. zamykając się kwotą 19,9 mln zł (16,8 mln zł w 2008). Ukazało się w tym czasie ponad 1400 tytułów (ok. 1100 w 2008 roku). Co miesiąc do sprzedaży trafia 25 nowych tytułów.

W czerwcu 2009 roku firma NetPress Digital we współpracy z serwisami internetowymi specializującymi się w sprzedaży audiobooków - nexto.pl, audiobook.pl, dosłuchania.pl i zbytemyśl.pl - zbadały poglądy swoich klientów związane ze znajomością i preferencjami dotyczącymi książek audio. Było to największe z przeprowadzonych dotychczas na Polsce badań, dotyczących książek mówionych. Odpowiedzi na zadane w ankiecie pytania udzieliło 4436 respondentów.
- Czy użytkownicy wolą ściągać pozycje za darmo z Internetu czy też kupować legalnie i jakie czynniki powodują, że tak się dzieje.
- Jakie cechy książki audio są najważniejsze dla potencjalnego klienta?
- Kim są słuchacze audiobooków, gdzie mieszkają i ile mają lat?
- Jaka forma publikacji jest dla nich przystępniejsza/lepsza - "download" czy fizyczne CD?
Odpowiedzi na te i wiele innych pytań można znaleźć w pełnej wersji raportu.

(AK)

Bibliotekarze w blogosferze

Szacuje się, iż każdego dnia powstaje 120000 nowych dzienników, co oznacza, że co 1,4 sekundy tworzony jest jeden blog. Blogi piszą wszyscy, są tu przedstawiciele różnych zawodów - politycy, dziennikarze, dyplomaci, artyści, lekarze, itd.. Blog to prywatny dziennik internetowy lub pamiętnik. Nazwa pochodzi z języka angielskiego - web log, oznacza dziennik sieciowy. Jest to pewnego rodzaju strona internetowa, która tworzy właściciel bloga, poprzez zamieszczanie uporządkowanych chronologicznie wpisów, które to mogą być komentowane przez czytelników danego bloga. Ogół blogów traktowany jest jako medium komunikacyjne, wiele z nich jest sobą powiązanych, dlatego też nazwany został blogosferą. Społeczność blogerów czyta bloga, komentuje wpisy oraz umieszcza do nich linki. Odbywa się również konferencja Blog World Expo, na której dokonuje się podsumowania stanu światowej blogosfery w danym roku.

Już od pięciu lat portal Onet.pl organizuje konkurs Blog Roku, gdzie wyłaniany jest najlepszy polskojęzyczny blog. Do tegorocznej edycji zgłoszono 5980 blogów. Internauci w głosowaniu SMS wybrali ponad 100, które trafiły pod ocenę jurorów. W tym roku jurorami byli m.in. Lida Popiel, Sylwia Chutnik, Krystian Lupa, Tomasz Sekielski oraz Robert Makłowicz. Tytuł Bloga Roku 2009 otrzymała autorka bloga http://www.zimno.blog.pl/.

Bibliotekarze w związku ze swoją pracą, w poszukiwaniu informacji często korzystają z różnych portali internetowych. Sami też zaczęli tworzyć serwisy, portale i blogi.
Serwis LISWiki rejestruje ponad tysiąc bibliotecznych blogów z całego świata. Możemy w nich znaleźć mnóstwo specjalistycznych informacji oraz różne ciekawostki - niektóre może mniej poważne, ale związane z życiem bibliotekarskim. Jednym z najstarszych i najbardziej znanych na całym świecie bibliologów jest dziennik Jessamyn West, pisany przez autorkę od 1999 roku http://www.librarian.net/. W blogowaniu ważne jest, żeby pisać systematycznie, z określoną częstotliwością, ma to oczywiście wpływ na ilość odwiedzin i czytelników.

Bibliologi tworzone są indywidualnie, prywatnie przez bibliotekarzy, ludzi związanych z bibliotekami lub z książkami oraz przez instytucje (biblioteki, grupy bibliotekarzy, programy biblioteczne). Polskie blogi biblioteczne zawierają wpisy tematyczne związane z bibliotekami cyfrowymi, digitalizacją, informacjami i najnowszymi wydarzeniami oraz wiadomościami o danej bibliotece. Są ciekawym źródłem informacji oraz narzędziem wzajemnej komunikacji. Powstały po to, aby dzielić się wiedzą. Często blogów prywatnych zawiera wiele zabawnych historii opisujących absurdy nie tylko bibliotekarskiego dnia codziennego. Te zabawne posty, to zapewniona rozrywka na kilka godzin. Blogowanie to przyjemność komunikowania się.

Oto kilka wybranych linków:
Biblioteka 2.0 :: Blog społeczności czytelników i bibliotekarzy cyfrowych
blog Ewy Rozkosz - informacje o edukacyjno-bibliotekarskim rynku information literacy
blog Agnieszki Koszowskiej - notatki o nowych trendach w bibliotekarstwie i informacji i o sieciowych usługach 2.0
blog Marcina Malinowskiego - pisze o pracy w bibliotece, o bibliotecznych ciekawostkach oraz o nowoczesnych technologiach w bibliotece
http://corka-bibliotekarki.blogspot.com/
http://evascribe.blogspot.com/
http://silubanucni.blogspot.com/

(AB)

Konkurs fotograficzny MBP w Bytomiu

Miejska Biblioteka Publiczna w Bytomiu ogłosiła II Konkurs Fotograficzny *"Książka w roli głównej". Zgodnie z Regulaminem*, konkurs jest otwarty i niezależny od miejsca zamieszkania, a jednym z celów konkursu jest stworzenie wystawy zdjęć wykonanych przez uczestników. Prace można nadsyłać do końca września, a więc wszyscy zainteresowani fotografią mają jeszcze szansę uczestniczyć.

Biblioteka Miejska powstała w niemieckim Bytomiu w 1923 roku. Początek jej zbiorom dały zbiory Niemieckiego Stowarzyszenia Miłośników Książek i Biblioteki Ludowej. W marcu 1946 r. została zarejestrowana przez polskie władze w polskim już Bytomiu pod nazwą Miejska Biblioteka Publiczna. W tym samym roku została otwarta czytelnia i wypożyczalnia MBP. Biblioteka zaczęła dynamicznie się rozwijać i tworzyć coraz to nowe filie biblioteczne.W 1974 roku przeniosła się do nowego gmachu, którego uroczyste otwarcie nastąpiło 19 lipca. Od 1993 r. patronem Biblioteki jest Władysław Studencki, historyk literatury, literat i poeta, popularyzator kultury na Śląsku, założyciel Klubu Literackiego w Bytomiu, którym kierował przez 33 lata (ur. 16 grudnia 1910 w Żywcu, zm. 22 grudnia 1985 w Opolu).W latach 2007-2009 zrealizowano projekt Rewitalizacja Gmachu Głównego Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bytomiu, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. MBP w Bytomiu jest nowoczesną biblioteką, kontynuującą proces informatyzacji usług bibliotecznych. Organizuje wiele akcji popularyzujących książkę i czytelnictwo, a ogłoszony konkurs fotograficzny jest tego doskonałym przykładem. Ma również ciekawą ofertę edukacyjną dla szkół i przedszkoli bytomskich. Biblioteka uczestniczy w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej. Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do odwiedzenia strony MBP w Bytomiu. Naprawdę warto.

REGULAMIN

(MA)

L U D Z I E K S I Ą Ż K I

Marie Pawlikowska - Jasnorzewska

Ach, to nie było warte
by ary tym karmić upartę

by stawiać duszę na kartę
ach to nie było warte.

Ach, to nie było warte
by rozić tę nie ztartę

i by miecz serce wydarte,
to wcale nie było warte...

Mija 65 rocznica śmierci Marii Pawlikowskiej - Jasnorzewskiej.

Maria Kossak - Pawlikowska - Jasnorzewska, poetka, dramatopisarka i malarka urodziła się 24 listopada 1891 r. w Krakowie. Jej ojcem był Wojciech, a dziadkiem - Juliusz Kossak. Siostrą Marii była satyryczna Magdalena Samozwaniec. Poetka odebrała staranną edukację domową, samodzielnie studiowała przynależnawiec; filozofię i literaturę. Uczęszczała jako wolna słuchacz na krakowską Akademię Pięknych. Obracała się w kręgach tzw. high life'u. Wśród jej znajomych byli między innymi Morstinowie, Pawlikowscy, przyjaźniła się także z Witkacym, z którym wspólnie napisała komedię *Koniec świata* (niestety nie dotrwała do naszych czasów). Jej pierwszym mężem był oficer austriacki, Władysław Rzewuski, z którym rozwiodła się, by poślubić Jana Pawlikowskiego, syna jednego z pierwszych polskich taternników. Trzecim mężem został - oficer lotnictwa, Jerzy Stefan Jasnorzewski. Pawlikowska wiele podróżowała, była m.in we Włoszech, w Rumunii, Turcji i Afryce. We wrześniu 1939 r. wraz z trzecim mężem opuściła Polskę i przebywała najpierw we Francji, a potem w Anglii. Cierpiała na nieuleczalną chorobę. Zmarła 9 lipca 1945 r. w Manchesterze.

Debiutowała tomem *Niebieskie migdały* w 1922 r. Do wybuchu wojny wydała dwanaście kolejnych tomików, spośród których najbardziej znane są: *Różowa magia* (1926 r.) oraz *Pocałunki* (1928 r.). Oprócz tedrzoziki poetyckiej w jej dorobku znajdują się także dramaty, m.in. *Mrówki* (wyst. 1930 r.), *Baba-Dziwo* (wyst. 1938 r.), z którym tylko kilka ukazało się na scenie, a także proza poetycka - *Szkicownik poetycki* (1939 r.).

Wiersze Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej były często wykorzystywane jako teksty piosenek, śpiewane m.in. przez Ewę Demarczyk , Czesława Niemena (do muzyki własnej) czy Krystynę Jandę. Jeden z wierszy Jasnorzewskiej czyta bohaterka gombrowiczowskiej Pornografii - filmu wyreżyserowanego przez Jakuba Kosiińego.

Na jej cześć nazwano jedną z planetoid. Wspomnienia o poetce, zatytułowane *Zalotnica niebieska*, wydała jej siostra, Magdalena Samozwaniec.

"Ona jedna spośród skamandrytów wolna była w całej swojej poezji od młodopolszczyzny." Julian Przyboś/
"O, starożwiecka młoda pani z Krakowa!" Julian Tuwim, Do Marii Pawlikowskiej, z tomu *"Słowa we krwi"*, (1926)/

(AP)

Gustaw Herling - Grudziński

4 lipca, minęła 10. rocznica śmierci Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. Warto przypomnieć postać wybitnego polskiego pisarza emigracyjnego. Herling-Grudziński urodził się 17 lipca 1919 r. w Skrzeszczycach, gdzie jego rodzice: Dorota z Bryczkowskich i Jakub Herling vel Grudziński, zajmowali obszerny folwark. W domu było jeszcze troje rodzeństwa: Eugenia, Maurycy i Lucja. Wkrótce po przyjściu na świat Gustawa cała rodzina przeniosła się na stałe do Kielc. Tutaj przyszły autor *Dziennika pisanego nocą* uczęszczał do Gimnazjum im. Mikołaja Reja. Wbrew woli ojca podjął studia polonistyczne na Uniwersytecie Warszawskim. W czasach studenckich pisywał do: "Ateneum", "Pionu" i "Nowego Wyrazu". Objął też stanowisko kierownika czasopisma "Orka na Ugorze".

Kiedy wybuchła II wojna światowa Herling-Grudziński zaliczył PLAN, czyli Polską Ludową Akcję Niepodległościową, w której aktywnie uczestniczył wraz z kolegami. W marcu 1940 r. w czasie próby przedostania się z Grodna na Litwę został aresztowany przez NKWD i trafił do lagru w Jercewie. Wstrząsającą rzeczywistość "nietutejszej ziemi" opisał w *Innym świecie*. Po dramatycznej gilotynie protestacyjnej został zwolniony z obozu sowieckiego. W 1942 r. przyłączył się do armii gen. Władysława Andersa. Brał czynny udział w bitwie pod Monte Cassino, za co otrzymał order Virtuti Militari.

Po wojnie został emigrantem politycznym. Wraz z żoną Krystyną, malarką, zamieszkał w niechętnym emigrantom Londynie. W rozmowie z Elżbietą Sawicką, dziennikarką "Rzeczpospolitej", Herling wspominał:
"[...] z okresu londyńskiego pamiętam nieprzyjazny wyraz twarzy Anglików w metrze, kiedy stałem z kimś i zaczynałem rozmowę po polsku".

W Londynie został publicystą w tygodniku *Wiadomości*. W Londynie Krystyna popełniła samobójstwo. W latach 1952-1955 pracował dla Radia Wolna Europa w Monachium:
"Wybierałem się tam niechętnie i tylko dlatego pojechałem, że nie mogłiśmy sobie z Krystyną poradzić materialnie, a w rozgłosi zaoferowano mi przyzwoitą pensję".

W Monachium spotkał Lidię Croce, którą poznał w okresie wojennym. W roku 1955 po ślubie obcie zamieszkał w Neapolu. I to miasto nie przyjęło pisarza przyjaźnie. Na pytanie dziennikarki [E. Sawickiej], co było najtrudniejsze, odpowiedział:
"Izolacja. To jest miasto zamknięte w sobie, nie interesuje się inną problematyką niż neapolitańską. [...] W pierwszych latach ta "nieprzenikalność" Neapolu była dla mnie bardzo uciążliwa".

Minęło wiele lat, zanim pisarz poczuł się tutaj "u siebie". W tym czasie (1956 r.) Herling nawiązał współpracę z paryską "Kulturą" i Jerzym Giedroyciem. Nie było to pierwsze spotkanie z Redaktorem. Ich drogi zeszły się w Palestynie w 1942 lub 1943 r.
"Moje stosunki z Kulturą" urwały się w roku 1948, a wróciłem do nich w 1956 roku, czyli po ośmiu latach. Co było powodem odejścia? W dużym stopniu względy natury osobistej, ale nie tylko. W każdym razie nie było między nami konfliktu merytorycznego".

Pierwszy numer "Kultury" ukazał się w 1947 r. w Rzymie. Następną siedzibą pisma stało się słynne Maisons-Laffitte niedaleko Paryża. Grudziński natomiast pozostał wiczsim korespondentem "Kultury".
"Przyjeżdżałem z Neapolu co dwa miesiące na miesiąc. I trwało to przeszło dwadzieścia lat. [...] To była współpraca bardzo szeroka i bardzo pochłaniająca. [...] W "Kulturze" nie było żadnych wyznaczonych godzin, pracowało się od samego rana do późnej nocy".

Niestety, narastające konflikty na tle politycznym między Giedroyciem i Herlingiem doprowadziły do definiywnego rozstania w 1997 r.:
"Dla wielza były "Notatki Berlińskie" po mojej drugiej podróży do Polski, z których wynikało, że nie podzielał moich ocen na temat sytuacji w kraju. Ja także odebrałem to jako znak ostrzegawczy. [...] chcę powiedzieć, że rozstanie z "Kulturą" było dla mnie bardzo bolesne. [...] To było dla mnie bardzo ciężkie przeżycie. Nadal pozostaję administrem zasług Giedroycia, uważam go za postać absolutnie najwybitniejszą na emigracji".

We wdzięcznej pamięci pisarza pozostały przyjaźnie z Konstantym Jeleńskim, Leonor Fini, czy z Janem Lebenstejnem, Józefem Czapskim i Zygmuntem Hertzem, ludźmi z kręgu "Kultury".
Herling interesował się muzyką (Bach!) i malarstwem, o którym potrafił pięknie pisać (Perły Vermeera!).
Autor Widoku z wieży nalazł de Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. W 1990 r. otrzymał nagrodę polskiego PEN Clubu im. J. Parandowskiego. Po 1989 r. powiedział Polsce. W roku 2000 odebrał honorki causa przyznany Mu przez władze Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Zmarł w wieku 81 lat.
"[...] I jedynego pragnienia, jakie odczuwa podświadomie każdy człowiek - przetrwania w pamięci innych". Inny świat: zapiski sowieckie, Warszawa, 1998.

(IE)
Tekst oprac. na podstawie książki Elżbiety Sawickiej pt. Widok z wieży. Rozmowy z Gustawem Herlingiem-Grudzińskim. Warszawa, 1997.

Polecamy - wybrane nowości książkowe BUŁ (01.IX.2010)

POLSKIE

ZAGRANICZNE

(książki będą dostępne dla Czytelników po opracowaniu i wprowadzeniu do bazy)